

LXI Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym
Etap szkolny 2019/2020
26 listopada 2019

.....

Czas pracy: 60 minut

Instrukcja dla zawodnika:

1. Sprawdź, czy test zawiera 15 stron (zadania 1 – 40). Ewentualny brak strony zgłoś członkowi Komisji Szkolnej.
2. Pamiętaj, że rozwiązanie testu odbywa się w warunkach kontrolowanej samodzielności, korzystanie z jakichkolwiek pomocy jest **niedozwolone**, a Komisja winna zdyskwalifikować zawodnika na skutek stwierdzenia niesamodzielności pracy.
3. Za rozwiązanie testu możesz uzyskać maksymalnie 50 punktów. Przy każdym zadaniu wpisano możliwą do uzyskania liczbę punktów. Za odpowiedź można przyznać wyłącznie pełne punkty.
4. Odpowiedzi wpisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie używaj korektora. **Wszelkie poprawki traktowane są jako odpowiedzi błędne.**
5. Pamiętaj, że nie będą oceniane poprawne informacje wykraczające poza zakres polecenia. Jeśli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką Komisja oceni na zero punktów.

POWODZENIA

Zadanie 1.

.../3 pkt

1.1. Zaznacz imię i nazwisko polityka widocznego na zdjęciu.

Zródło: <<https://www.dailymail.co.uk/news/article-7554999/EU-Parliament-chief-met-...-discuss-shared-desire-avoid-No-Deal.html>>.

- A. John Bercow
- B. Stephen Barclay
- C. Jacob Rees-Mogg
- D. Dominic Raab
- E. Jeremy Corbyn

1.2. Zaznacz nazwę funkcji, jaką polityk ten pełnił w Zjednoczonym Królestwie w czasie dotychczasowych negocjacji o wystąpienie tego państwa z Unii Europejskiej.

- A. Główny negocjator do spraw wystąpienia z Unii Europejskiej
- B. Spiker Izby Gmin
- C. Lider większości z Izby Gmin
- D. Minister Spraw Zagranicznych
- E. Lider opozycji w Izbie Gmin

1.3. Zaznacz nazwę partii politycznej, do której należał ten polityk wtedy, gdy został po raz pierwszy członkiem Izby Gmin.

- A. Partia Pracy
- B. Partia Konserwatywna
- C. Liberalni Demokraci
- D. Szkocka Partia Narodowa
- E. Partia Niepodległości Zjednoczonego Królestwa

Zadanie 2.

.../3 pkt

2.1. Zaznacz nazwę komitetu wyborczego, który reprezentował w wyborach do Senatu RP przeprowadzonych dnia 13 października 2019 roku widoczny na zdjęciu polityk.

Źródło: <<http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114884,25287281,...>>.

- A. Komitet Wyborczy Unia Europejskich Demokratów
- B. Komitet Wyborczy Polskie Stronictwo Ludowe
- C. Koalicyjny Komitet Wyborczy Koalicja Obywatelska PO N. IPL Zieloni
- D. Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość
- E. Komitet Wyborczy Konfederacja Wolność i Niepodległość

2.2. Zaznacz nazwę grupy politycznej w Parlamencie Europejskim, której przewodniczącym był w przeszłości ten polityk.

- A. Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
- B. Europejska Partia Ludowa (Chrześcijańscy Demokraci)
- C. Europa Narodów i Demokracji Bezpośredniej
- D. Tożsamość i Demokracja
- E. Unia na Rzecz Europy Narodów

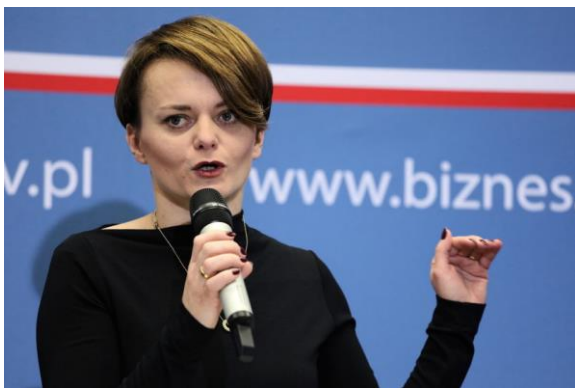
2.3. Zaznacz nazwę partii politycznej, której członkiem był ten polityk w 1997 roku.

- A. Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe
- B. Porozumienie Centrum
- C. Konfederacja Polski Niepodległej
- D. Unia Polityki Realnej
- E. Unia Wolności

Zadanie 3.

.../3 pkt

3.1. Zaznacz nazwę partii politycznej, do której należy widoczna na zdjęciu polityk.

Źródło: <<https://dorzeczy.pl/obserwator-mediow/118768/...-zapowiada-nowy-podatek-dla-sklepow.html>>.

- A. Prawo i Sprawiedliwość
- B. Polska Razem
- C. Porozumienie Jarosława Gowina
- D. Solidarna Polska
- E. Polska Jest Najważniejsza

3.2. Zaznacz nazwę funkcji, jaką pełniła ona w Radzie Ministrów w latach 2018-2019.

- A. Minister Przedsiębiorczości i Technologii
- B. Minister Rozwoju
- C. Minister Przemysłu
- D. Minister Infrastruktury i Rozwoju
- E. Minister Cyfryzacji

3.3. Zaznacz nazwę stowarzyszenia, w którym funkcję członka zarządu pełniła w przeszłości ta osoba.

- A. Klub Jagielloński
- B. Instytut Jagielloński
- C. Klub Krytyki Politycznej
- D. Młodzież Wszechpolska
- E. Forum Obywatelskiego Rozwoju

Zadanie 4.

.../2 pkt

4.1. Zaznacz nazwę środka masowego przekazu, w skład kierownictwa którego wchodzi Jarosław Kurski (stan na 10 listopada 2019 roku).

- A. Telewizja Polska
- B. Gazeta Wyborcza
- C. Gazeta Polska
- D. Telewizja Republika
- E. Sieci

4.2. Zaznacz imię i nazwisko dziennikarza, który pełni funkcję redaktora naczelnego tygodnika „Newsweek Polska” (stan na 10 listopada 2019 roku).

- A. Tomasz Lis
- B. Jacek Żakowski
- C. Bartosz Węglarczyk
- D. Bogusław Chrabota
- E. Andrzej Stankiewicz

Zadanie 5.

..../2 pkt

5.1. Zaznacz zdanie prawdziwe.

- A. Władimir Putin po raz pierwszy został prezydentem Rosji w 2004 roku.
- B. Alaksandr Łukaszenka po raz pierwszy został prezydentem Białorusi w 1994 roku.
- C. Borys Jelcyn zrzekł się urzędu prezydenta Rosji w 1995 roku.
- D. Wiktor Juszczenko wygrał wybory prezydenckie na Ukrainie w 2010 roku.
- E. Petro Poroszenko wygrał wybory prezydenckie na Ukrainie w 2015 roku.

5.2. Zaznacz zdanie nieprawdziwe.

- A. Władimir Putin był premierem Rosji.
- B. Dmitrij Miedwiediew był prezydentem Rosji.
- C. Michaił Gorbaczow był prezydentem Rosji.
- D. Borys Jelcyn był prezydentem Rosji.
- E. Wiktor Janukowycz był premierem Ukrainy.

Zadanie 6.

..../2 pkt

6.1. Zaznacz zdanie nieprawdziwe.

- A. Chorwacja przystąpiła do Unii Europejskiej w 2013 roku.
- B. Słowenia przystąpiła do Unii Europejskiej w 2004 roku.
- C. Czarnogóra nie należy do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.
- D. Bośnia i Hercegowina należy do Organizacji Narodów Zjednoczonych.
- E. W Kosowie w 2019 roku odbyły się wybory parlamentarne.

6.2. Zaznacz zdanie prawdziwe.

- A. Albania należy do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.
- B. Macedonia Północna posiada swoją aktualną nazwę od 2017 roku.
- C. Premierem Serbii jest aktualnie Aleksandar Vučić.
- D. Premierem Chorwacji jest aktualnie Kolinda Grabar-Kitarović.
- E. Premierem Słowenii jest aktualnie Borut Pahor.

Zadanie 7.

..../2 pkt

7.1. Zaznacz nazwę reżimu politycznego, który opisany jest w poniższym tekście.

Cechy tego reżimu są następujące:

- *istnienie parlamentu wyłonionego w wyborach powszechnych;*
- *decydujący wpływ układu sił w parlamencie na proces tworzenia rządu;*
- *ponoszenie przez gabinet odpowiedzialności politycznej przed parlamentem w drodze wotum nieufności;*
- *ograniczone kompetencje głowy państwa;*
- *ponoszenie odpowiedzialności politycznej przez członków gabinetu.*

Źródło: opracowanie na podstawie *Współczesne systemy polityczne*, red. M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Warszawa 2013, s. 15.

- A. System parlamentarno-gabinetowy.
- B. System parlamentarno-komitetowy.
- C. System prezydencki.
- D. System semiprezydencki.
- E. System konsocjonalny.

7.2. Zaznacz nazwę państwa, w którym występuje obecnie wskazany wyżej system.

- A. Stany Zjednoczone Ameryki
- B. Rosja
- C. Cypr
- D. Francja
- E. Włochy

Zadanie 8.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie prawdziwe.

- A. Dnia 13 października 2019 roku wybrano w Polsce senatorów X kadencji.
- B. Dnia 13 października 2019 roku wybrano w Polsce posłów X kadencji.
- C. Dnia 4 czerwca 1989 roku wybrano w Polsce posłów I kadencji.
- D. Dnia 27 października 1991 roku wybrano w Polsce senatorów I kadencji.
- E. Dnia 27 października 1991 roku wybrano w Polsce posłów II kadencji.

Zadanie 9.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie nieprawdziwe.

- A. W 2009 roku przeprowadzono nowelizację Konstytucji RP z 1997 roku.
- B. Konstytucja RP weszła w życie dnia 2 kwietnia 1997 roku.
- C. Wejście w życie Konstytucji RP z 1997 roku poprzedzone było referendum.
- D. Tzw. małą konstytucję uchwalono w Polsce w 1992 roku.
- E. W 2006 roku przeprowadzono nowelizację Konstytucji RP z 1997 roku.

Zadanie 10.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę izby Sądu Najwyższego uprawnionej obecnie do orzekania o ważności wyborów do Sejmu i Senatu RP.

- A. Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
- B. Izba Cywilna
- C. Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- D. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
- E. Izba Dyscyplinarna

Zadanie 11.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, które należy do Unii Europejskiej, a nie należy do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.

- A. Francja
- B. Niemcy
- C. Holandia
- D. Irlandia
- E. Portugalia

Zadanie 12.

.../1 pkt

Określ, która z poniższych relacji izby parlamentarnej i państwa jest nieprawdziwa.

- A. Dania – Folketing
- B. Niemcy – Bundestag
- C. Estonia – Riigikogu
- D. Finlandia – Storting
- E. Szwecja – Riksdag

Zadanie 13.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie prawdziwe.

- A. Reforma systemu emerytalnego przeprowadzana aktualnie przez polski rząd opiera się m.in. na wprowadzeniu pracowniczych planów kapitałowych (PPK).
- B. Reforma systemu emerytalnego przeprowadzana aktualnie przez polski rząd opiera się m.in. na wprowadzeniu otwartych funduszy emerytalnych (OFE).
- C. Wszystkie środki z otwartych funduszy emerytalnych zostały w Polsce w 2014 roku przeniesione na subkonta w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.
- D. Obowiązujący aktualnie w Polsce powszechny wiek przechodzenia na emeryturę jest równy dla kobiet i mężczyzn.
- E. Tzw. trzynasta emerytura wypłacana jest w Polsce od 2017 roku.

Zadanie 14.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, którego premier został w 2019 roku laureatem pokojowej nagrody Nobla.

- A. Erytrea
- B. Rwanda
- C. Etiopia
- D. Sudan Południowy
- E. Sudan

Zadanie 15.

.../1 pkt

Zaznacz kwotę, która równa się wysokości minimalnego wynagrodzenia miesięcznego brutto w pełnym wymiarze czasu pracy w Polsce w 2019 roku.

- A. 1900 złotych
- B. 2000 złotych
- C. 2250 złotych
- D. 2500 złotych
- E. 2600 złotych

Zadanie 16.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa należącego do OECD, które według danych tej organizacji przyjęło w 2017 roku największą liczbę czasowych migrantów zarobkowych.

- A. Stany Zjednoczone Ameryki
- B. Republika Federalna Niemiec
- C. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
- D. Republika Francuska
- E. Rzeczpospolita Polska

Zadanie 17.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie nieprawdziwe.

- A. Senatorowie RP wybierani są w jednomandatowych okręgach wyborczych.
- B. Kadencja prezydenta miasta w Polsce trwa 5 lat.
- C. W Polsce marszałek województwa nie musi być członkiem sejmiku województwa.
- D. Ambasadorów RP w innych państwach mianuje minister spraw zagranicznych.
- E. W Polsce wojewoda jest organem administracji rządowej.

Zadanie 18.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę organu, którego uprawnienia opisane są w poniższym fragmencie Konstytucji RP.

1. [Organ ten] przedkłada Sejmowi:

1) analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej,

2) opinię w przedmiocie absolutorium dla Rady Ministrów,

3) informacje o wynikach kontroli, wnioski i wystąpienia, określone w ustawie.

- A. Komisja Nadzoru Finansowego
- B. Najwyższa Izba Kontroli
- C. Naczelna Izba Kontroli
- D. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej
- E. Prezes Rady Ministrów

Zadanie 19.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie prawdziwe odnoszące się do poniższego fragmentu Konstytucji RP.

Rzeczpospolita Polska może na podstawie umowy międzynarodowej przekazać organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach.

- A. Wyrażenie zgody na ratyfikację takiej umowy międzynarodowej możliwe jest wyłącznie w trybie referendum ogólnokrajowego.
- B. Uchwałę w sprawie wyboru trybu wyrażenia zgody na ratyfikację takiej umowy międzynarodowej podejmują Sejm i Senat w formie ustawy.
- C. Uchwałę w sprawie wyboru trybu wyrażenia zgody na ratyfikację takiej umowy międzynarodowej podejmuje Prezydent.
- D. Ustawa wyrażająca zgodę na ratyfikację takiej umowy międzynarodowej uchwalana jest przez Sejm większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz przez Senat większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.
- E. Ustawa wyrażająca zgodę na ratyfikację takiej umowy międzynarodowej uchwalana jest przez Sejm większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz przez Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.

Zadanie 20.

.../1 pkt

Na rysunku zamieszczono znak graficzny jednej z ważnych struktur międzynarodowych. Zaznacz zdanie prawdziwe odnoszące się do tego podmiotu.

Źródło: <<http://www.eurodesk.pl/aktualnosci/szansa-na-stypendia...>>.

- A. Jednym z organów wewnętrznych tego podmiotu jest Europejski Komitet Regionów.
- B. Jednym z państw uczestniczących w tej strukturze jest Tadżykistan.
- C. Główna siedziba tego podmiotu mieści się w Brukseli.
- D. Podmiot ten skupia wyłącznie 36 wysoko rozwiniętych państw demokratycznych.
- E. Podmiot ten jest jedną z organizacji wyspecjalizowanych systemu ONZ.

Zadanie 21.

.../1 pkt

Zaznacz zdanie prawdziwe.

- A. Mao Zedong zainicjował w latach 60. XX wieku tzw. rewolucję kulturalną.
- B. Mao Zedong zainicjował w latach 60. XX wieku tzw. rewolucję goździków.
- C. Mao Zedong zainicjował w latach 60. XX wieku tzw. rewolucję parasolkową.
- D. Mao Zedong zainicjował w latach 60. XX wieku tzw. aksamitną rewolucję.
- E. Mao Zedong zainicjował w latach 60. XX wieku tzw. pomarańczową rewolucję.

Zadanie 22.

.../1 pkt

Zaznacz datę dzienną Porozumienia Jastrzębskiego – jednego z tzw. porozumień sierpniowych zawartych w wyniku strajków prowadzących do powstania NSZZ „Solidarność”.

- A. 17 sierpnia 1980 roku
- B. 30 sierpnia 1980 roku
- C. 31 sierpnia 1980 roku
- D. 3 września 1980 roku
- E. 11 września 1980 roku

Zadanie 23.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę zjawiska społecznego, którego dotyczy poniższy tekst.

Cechami tego zjawiska są m.in.:

- *rozwinięte obywatelskie potrzeby współdecydowania, rozumienia i kontrolowania sytuacji społecznych;*
- *powszechność postaw uczestnictwa obywateli w życiu społecznym;*
- *zdolność samoorganizowania się obywateli;*
- *ugruntowane postawy i idee demokratyczne.*

Źródło: opracowanie na podstawie *Repetytorium maturalne WOS*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Ł. Zamecki, Warszawa 2012, s. 75.

- A. Społeczeństwo obywatelskie
- B. Społeczność zamknięta
- C. Wspólnota polityczna
- D. Ruch społeczny
- E. Ruch polityczny

Zadanie 24.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, w którym prezydent nie jest wybierany w wyborach powszechnych.

- A. Cypr
- B. Rumunia
- C. Litwa
- D. Słowacja
- E. Estonia

Zadanie 25.

.../1 pkt

Zaznacz imię papieża, który zainaugurował II Sobór Watykański skutkujący wprowadzeniem istotnych reform w Kościele Katolickim.

- A. Pius XII
- B. Jan XXIII
- C. Jan Paweł I
- D. Jan Paweł II
- E. Benedykt XVI

Zadanie 26.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę miasta, które w latach 1975-1998 było miastem wojewódzkim.

- A. Ostrołęka
- B. Lubin
- C. Sandomierz
- D. Ciechocinek
- E. Nysa

Zadanie 27.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę organizacji opozycyjnej, która powstała w Polsce latach 80. XX wieku, a do jej działaczy należeli m.in. Jacek Czaputowicz, Jan Rokita i Bartłomiej Sienkiewicz.

- A. Komitet Obrony Robotników
- B. Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela
- C. Ruch Młodej Polski
- D. Konfederacja Polski Niepodległej
- E. Ruch Wolność i Pokój

Zadanie 28.

.../1 pkt

Zaznacz imię i nazwisko laureata literackiej nagrody Nobla z 1953 roku, autora m.in. wielotomowego dzieła pt. „Kryzys światowy”.

- A. Winston Churchill
- B. Ernest Hemingway
- C. Albert Camus
- D. Aleksandr Sołżenicyn
- E. Bertrand Russel

Zadanie 29.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, które nie należy do tzw. Inicjatywy Trójmorza promowanej przez Polskę od 2015 roku.

- A. Słowacja
- B. Chorwacja
- C. Austria
- D. Ukraina
- E. Bułgaria

Zadanie 30.

.../1 pkt

Zaznacz imię i nazwisko twórcy tzw. trójelementowej koncepcji państwa.

- A. Georg Jellinek
- B. Charles de Montesquieu
- C. Max Weber
- D. Emil Durkheim
- E. Alexis de Tocqueville

Zadanie 31.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę podmiotu, którego znak graficzny (bez nazwy) przedstawiono na zdjęciu.

Źródło: <<http://kurator.info/2019/05/22/europa-coraz-bardziej..coroczny-raport/>>.

- A. Rada Europejska
- B. Rada Unii Europejskiej
- C. Rada Europy
- D. Europejski Komitet Regionów
- E. Europejska Unia Nadawców (Eurowizja)

Zadanie 32.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę aktu prawnego, który nie należy do katalogu aktów prawa pochodnego Unii Europejskiej.

- A. Rozporządzenie
- B. Dyrektywa
- C. Decyzja
- D. Ustawa
- E. Zalecenie

Zadanie 33.

.../1 pkt

Zaznacz imię i nazwisko polityka, który reprezentował w swojej działalności chadecki nurt myśli politycznej i społecznej.

- A. François Mitterrand
- B. Willy Brandt
- C. Alcide De Gasperi
- D. Anthony Eden
- E. Felipe Gonzalez

Zadanie 34.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, które nie jest członkiem Rady Europy.

- A. Rosja
- B. Białoruś
- C. Gruzja
- D. Armenia
- E. Azerbejdżan

Zadanie 35.

.../1 pkt

Zaznacz imię i nazwisko polityka, który nigdy nie pełnił funkcji I Sekretarza Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

- A. Mieczysław Rakowski
- B. Władysław Gomułka
- C. Edward Gierek
- D. Stanisław Kania
- E. Mieczysław Moczar

Zadanie 36.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę partii politycznej powstałej w 1989 roku, której prezesami byli m.in. Wiesław Chrzanowski, Ryszard Czarnecki i Marian Piłka.

- A. Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe
- B. Koalicja Konserwatywna
- C. Porozumienie Ludowe
- D. Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe
- E. Partia Chrześcijańskich Demokratów

Zadanie 37.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę państwa, którego prezydentem był w przeszłości Augusto Pinochet.

- A. Peru
- B. Chile
- C. Ekwador
- D. Argentyna
- E. Kolumbia

Zadanie 38.

.../1 pkt

Zaznacz nazwę miasta, w którym w 1975 roku przyjęto Akt Końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

- A. Wiedeń
- B. Helsinki
- C. Sztokholm
- D. Oslo
- E. Belgrad

Zadanie 39.

..../1 pkt

Zaznacz nazwę mechanizmu prawnomiędzynarodowego, którego dotyczy poniższy tekst.

Do katalogu środków składających się na ten mechanizm należą przede wszystkim:

- *rokowania (negocjacje);*
- *dobrze usługi;*
- *mediacja;*
- *koncyliacja.*

Źródło: opracowanie na podstawie *Repetytorium maturalne WOS*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Ł. Zamęcki, Warszawa 2012, s. 505.

- A. Dyplomatyczne sposoby załatwiania sporów międzynarodowych.
- B. Sądowe sposoby załatwiania sporów międzynarodowych.
- C. Wojskowe sposoby załatwiania sporów międzynarodowych.
- D. Arbitraż międzynarodowy.
- E. Sankcje międzynarodowe.

Zadanie 40.

..../1 pkt

Zaznacz zdanie prawdziwe odnoszące się do Vaclava Havla, jednego z liderów opozycji demokratycznej w państwach byłego tzw. bloku wschodniego.

- A. Był on autorem znanego eseju pt. „Siła bezsilnych”.
- B. Był on członkiem rządu Czechosłowacji w okresie tzw. praskiej wiosny.
- C. Został on prezydentem Republiki Czeskiej w 1990 roku.
- D. Był on autorem scenariusza filmu pt. „Pociągi pod specjalnym nadzorem”.
- E. Był on laureatem pokojowej nagrody Nobla.